

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 września 2022 r.

Pozycja 169

POSTANOWIENIE z dnia 20 stycznia 2022 r. Sygn. akt Ts 244/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Stowarzyszenia Ławników Polskich w sprawie zgodności:

art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.) w brzmieniu ustalonym przez art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1090) w zakresie, w jakim „pozbawia obywateli prawa do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości”, z art. 182 i art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 września 2021 r. (data nadania) Stowarzyszenie Ławników Polskich (dalej: skarżący), reprezentowane przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiło o stwierdzenie, że art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.) w brzmieniu ustalonym art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1090) w zakresie, w jakim „pozbawia obywateli prawa do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości”, jest niezgodny z art. 182 i art. 45 Konstytucji.

Jak twierdzi skarżący, zakwestionowana regulacja, w brzmieniu: „W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, zwanej dalej «Kodeksem postępowania cywilnego»: (...) 4) w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego; prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawi-

łość lub precedensowy charakter sprawy”, całkowicie „wyrugowuje” obywateli od udziału „w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości we wszystkich bez wyjątku sprawach cywilnych” (s. 5 uzasadnienia skargi). Pozbawia ich także prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Do skargi konstytucyjnej skarżący nie dołączył żadnego orzeczenia organu władzy publicznej. Jak zauważył, nie dysponuje on „możliwością postępowania przed sądem czy organem administracji publicznej, zatem droga prawna w przypadku skarżącego, nie jest przewidziana” (s. 14 uzasadnienia skargi).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie uzależnione zostało od spełnienia przez skarżącego szeregu przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, warunkiem rozpoznania przez Trybunał skargi konstytucyjnej jest wydanie na podstawie zaskarżonego aktu normatywnego wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia, w którym orzeczono ostatecznie o konstytucyjnych wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego. Wprawdzie przedmiotem kontroli w postępowaniu skargowym jest zgodność z Konstytucją objętego skargą aktu normatywnego, niemniej, wcześniejsze podjęcie „ostatecznego orzeczenia” przez sąd bądź organ administracji publicznej jest warunkiem *sine qua non* zainicjowania tej formy kontroli przed Trybunałem Konstytucyjnym. Wynika to z przyjętej przez polskiego ustrojodawcę konstrukcji skargi konstytucyjnej, zgodnie z którą instytucja ta służy uruchomieniu postępowania o charakterze nadzwyczajnym i subsydiarnym w stosunku do innych środków i procedur ochrony konstytucyjnych wolności i praw skarżącego. Niedochowanie powyższego warunku skutkuje niedopuszczalnością merytorycznego rozpoznania przez Trybunał skargi konstytucyjnej (por. postanowienia TK z: 8 listopada 2010 r., sygn. Ts 254/10, OTK ZU nr 1/B/2011, poz. 119; 24 czerwca 2013 r., sygn. Ts 51/12, OTK ZU nr 5/B/2013, poz. 468 oraz 30 kwietnia 2014 r., sygn. Ts 73/14, OTK ZU nr 4/B/2014, poz. 362).

W sprawie skarżącego nie została wydana decyzja ani orzeczenie sądowe, legitymujące go do wystąpienia z tym nadzwyczajnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Analizowana skarga konstytucyjna nie spełnia więc podstawowego warunku wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.